

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 664. Qualiter exspiret substitutio exemplaris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

vid. dicta. *g. preced. resp. 3.* citatosque pro utraque sententia AA.

Quest. 664. Qualiter expirat substitutio exemplaris.

Resp. primò in genere : in quibus casibus expirat seu cessat vera pupillaris substitutio, in iisdem etiam expirare substitutionem quasi pupillarem, cum communi dd. tradunt. Zalius. *tr. de subst. c. 3. vers. septima partic.* Barry. *l. 5. tit. 9. Stru. in ff. de vulg. th. 37. Lit. y.* Muller. *ibid.* Resp. Secundò in specie: expirat agnatione sui hæredis, siue dum filio amenti post substitutionem nascitur proles legitima. *l. 43. ff. de vulg.* Muller. *l. c.* Lauterb. *l. c. §. 46.* fecus, si nascatur ei proles illegitima. *§. 2. Inst. de hæred. qual. & differ. junct. l. 9. c. de natural. liber.* Muller. *l. c.* nisi substitutio facta sit à matre filii amenti. Arg. *l. 19. ff. de stat. hom. Add. in compend. subst. tr. in præud. p. 4. q. 1.* Muller. *l. c.* Tertiò infirmitate testamenti principalis. *§. 5. Inst. de vulg.* Muller. Lauterb. *LL. cit.* Quarto, si cedente substitutionis die, substitutus factus est incapax, vel tiam ante institutum hæredem insipientem mortuus fuerit. *l. 59. §. 6. ff. de hæred. institut. l. 91. ff. de acquir. hæred.* Quintò, si furiosus tempore lucidi in ter valli faciat, uti potest, testamentum; eum eo ipso, quòd tale testamentum valeat, necesse sit substitutionem ei contrariam evanescere. Mantic. *de coniect. ult. vol. l. 1. tit. 16. n. 26. Zal. eod. l. ex facto. ff. de vulg.* Ludvvel. *l. c.* Arg. *cit. L. ex facto.* Sextò ac præcipuè, si institutus ab amentia aliàve infirmitate reddente incapacem testandi liberatus fuerit. *§. 1. Inst. de pupill. subst. reconvalescentiã tamen non solum ad breve tempus, sed stabiliter, vel saltem ad notabile tempus post mortem substituents duratura; cum tali casu cesset causa finalis hujus substitutionis redeunte potestate condendi testamentum.* Perez. *in eod. de impub. subst. n. 39.* Haunold. *de 7. & 7. tr. 7. n. 121.* Mantic. *l. c. n. 24.* Menoch. *l. 4. præsum. 10.* Secus si statim aut ad breve tempus relabatur in pristinam infirmitatem; tunc enim non tam censetur extincta substitutio, quàm cessare solum ad tempus, ac veluti suspendi. Gomes. *Tom. 1. var. c. 6. num. 7.* Covar. *de testam. c. 16. §. 6. num. 11.* Menoch. *l. c. præsump. 50. num. 6.* Jalon. *in L. ex facto ff. de vulg. num. 43.* Zal. *l. c.* quamvis, siue ad breve, siue ad longum tempus duret reconvalescentia, non omnino esse extinctam substitutionem asserant alii. quam sententiam veriorẽ & receptiorem apud Muller. *l. c. Lit. ß.* dicunt Vasq. *de success. progr. Tom. 2. §. 17. num. 48.* Sichard. *ad l. 9. c. de vulg.* Barry. *l. 5. tit. 9. num. 3.* distinguit etiam hoc ipsum de redeunte infirmitate. Bardil. *d. de subst. Justinian. & Lauterb. cit. §. 46.* ita ut si redeat viventibus parentibus testatoribus, non censetur extincta substitutio; eo quod illa à morte testatoris vires accipit. quod indubitatim dicunt Bardil. *l. c.* Bachov. *ad Treutl. vol. 2. d. 11. th. 10. Lit. F.* Secus; si redeat post mortem parentum.

Quest. 665. Quid & quotuplex sit substitutio militaris?

Resp. ad primum: substitutio hæc (quæ & privilegiata dicitur, quia militi ex speciali favore utpote causa impulsiva concessa. *l. 15. ff. de vulg. junct. l. 1. ff. de testam. milit.* Lauterb. *§. 47.* & hinc tanquam exorbitans extendenda non est ad milites togatos, puta Doctores, Advocatos, nisi fortè in hofico existentes. Tabor. *de subst. c. 5. th. 7.*) explicatius describi potest, quòd sit substitutio, quã milites etiam de bonis non castrensibus & extra castra

R. P. Lear. Jur. Can. Lib. III.

testamentum condens, cuius à se instituto potest verbis directis substituere alium in casum, quo institutus decesserit, siue adjecto tempore, siue indefinitè. Struv. *in ff. de vulg. th. 38.* Dicitur primò: *quã miles;* intellige verè & realiter talis, id est probatus ab eo, qui jus probandi habet nempe magistro militum. *l. 1. c. qui milit. poss. l. 17. c. de remiss. juratus,* hoc est, sacramento militari obstrictus. *l. 13. §. 2. ff. eod. l. 11. de testam. milit.* Cinctus. *l. 25. 38. 42. ff. eod.* relatus in numeros, id est, certas exercitus partes certo militum numero constantes, puta legiones, centurias, cohortes &c. *l. 2. c. hæred. decur. L. ult. de testam. milit. l. 35. §. 1. l. 42. ff. eod.* etiam stipendiarius: *l. 2. c. de his qui non impl. stip.* quæ omnia militibus nostri temporis conveniunt, ut Muller. *ad Struv. l. c. Lit. ß.* cum Duaren. *ad tit. de testam. milit.* Dicitur secundò: *etiam de bonis non castrensibus;* non tamen non nisi de bonis, quæ instituti ex testamento substituentis sunt consecuti. *l. 5. ff. l. 6. c. de testam. milit.* Lauterb. *l. c. §. 49.* Dicitur tertio: *extra castra,* neque enim necesse est, ut existens in castris condat testamentum. de quo vide dicta supra de *testam. milit.* sed neque præcisè requiritur, ut substituens sibi prius condat testamentum sibi que scribat hæredem, pro ut requiritur in substitutione pupillari, sed potest soli filio vel altari facere testamentum. *l. 15. §. penult. de testam. milit.* Muller. *l. c. Lit. y.* Lauterb. *l. c. §. 48.* quamvis hic addat, in casu hoc potius dicendam institutionem quàm substitutionem. Dicitur quarto: *curvis hæredi à se instituti;* siue is sit filius, isque pubes, etiam emancipatus, ex hæredatus. *l. 41. §. 4. §. ff. de testam. milit.* etiam scienter præteritus. *§. 6. Inst. de exhib. lib.* siue sit extraneus. Lauterb. *§. 49.* Dicitur quinto: *directè* siue verbis directis ad substitutum, quibus hic immediatè ab ipso testatore sine ministerio mediæ personæ, puta, instituti substituitur; per quod distinguitur à substitutione commissoriana. Dicitur sexto: *in casum;* non specificando casum ullum, sed in genere, dicendo: in casum quo seu quoquo modo institutus decesserit. Dicitur denique: *siue adjecto tempore, siue indefinitè.* et si enim hæc substitutio ad certum tempus restringi à milite posset. V. g. dicendo Titius hæres esto, si Titius hæres erit, & decem anni effluxerint, Cajus hæres esto. *l. 15. §. 4. l. 19. §. ult. de testam. milit.* id tamen necesse non est; cum miles, uti ad certum casum. v. g. mortis, & conditionem, ita etiam ad certum tempus adstrictus non sit. Muller. *ad Struv. in ff. de vulg. th. 39.* De cætero formam certam verborum non requirit, potestque ea esse hæc aut similis: hæredem instituo Titium, eique, ubi decesserit, substituo Cajum.

2. Resp. ad secundum: dividitur in expressam & compendiosam. Arg. *l. 8. c. de impub. & aliis subst. à Treutl. vol. 2. d. 11. Lit. h. & Lauterb. §. 47.* quamvis secundum alios compendiosa non sit membrum præcisè dividens substitutionem militarem, sed sit specialis quædam species substitutionis, dum, ut Lauterb. *in ff. de vulg. §. 5.* præter militarem ex interpretatione & usu fori compendiosam extendunt ad paganos (quales dicuntur omnes, qui vel prorsus non, vel non verè sunt milites) ab iis verborum compendio factam; quin &, ut Muller. *l. c. th. 39.* ab omnibus aliis paganicæ substitutionis speciebus discernitur. Expressa est, quæ fit verbis expressis & claris. Compendiosa, quæ verborum generalitate quasi compendio omnes reliquas substitutiones, vulgarem, pupillarem, quasi pupillarem comprehendit. Brunem. *ad cit. l. 8. n. 8.* Lauterb. *l. c.* dum nimirum fit per verbum *quandoque*, dicendo. V. g. hæredem

Ppp

redem